

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: **Etické aspekty v přístupu migrantů ke zdravotní péči v ČR**

Jméno studenta: Mgr. Magdalena Michlíčková

Studijní obor: Katolická teologická fakulta UK v Praze: Humanitní studia (MAE) - navazující magisterský studijní obor „Aplikovaná etika“

Aktuálnost tématu:

Autorka si pro svou práci zvolila vysoce aktuální zdravotně-politické téma, které má výrazné etické konsekvence. Téma úzce souvisí s politikou integrace cizinců (migrantů) do české společnosti a jejím (ne)naplňováním v praxi. Přesto, že v mnoha ohledech je integrační politika v ČR úspěšná (například v oblasti vzdělávání dětí cizinců), jedním z dlouhodobě nevyřešených cílů integrační politiky je zajistit rovný a ne-diskriminační přístup cílové integrační skupiny cizinců ke zdravotní péči. Jako cílová skupina integrace jsou definovány cizinci z tzv. třetích zemích (mimo EU), kteří v ČR dlouhodobě pobývají. Je však známo, že v ČR existuje legislativně zakotvená nerovnost a diskriminace některých migrantů ze třetích zemí v přístupu k veřejnému zdravotnímu pojištění. Znamená to, že tito lidé, kteří v ČR dlouhodobě legálně žijí, a většinou taktéž pracují, jsou značně znevýhodněni při čerpání zdravotní péče. Komerční zdravotní pojištění, které musí dotčení migranti povinně uzavřít, totiž negarantuje migrantům zajištění veškeré potřebné zdravotní péče. V běžném životě to pro mnohé z nich přináší řadu neřešitelných ekonomických i zcela praktických problémů, které často nejsou sto bez cizí pomoci zvládnout, a které jsou nepochybně překážkou jejich plnohodnotné participace v české společnosti. Oceňují, že diplomantka volbou tohoto tématu otevřela prostor pro proniknutí souvisejících etických problémů a otázek na půdu Katolické teologické fakulty, kde - pokud je mi známo - se tomuto tématu zatím nevěnovala větší pozornost.

Cíle práce a jejich naplnění: Autorka si kladla za cíl popsat, analyzovat a identifikovat eticky relevantní aspekty dostupnosti zdravotní péče pro migranty v ČR v kontextu křesťanské sociální etiky a biblických imperativů a nastínit možná řešení, která by byla z etického hlediska nejvhodnější. Tento cíl se jí podařilo naplnit.

Metodologie:

Práce má charakter případové studie s využitím analytických a kvalitativních metod. S ohledem na cíle práce a výzkumné otázky lze konstatovat, že autorka vhodně zvolila metodu analýzy dostupných pramenů z oblasti práva, etiky, migrace a integrace, které dokumentují zkoumanou problematiku a její vývoj (monografie, odborné články, mezinárodní konvence, zákony a přijatá opatření včetně

politických dokumentů). V zásadě uplatňuje sekundární analýzu zacílenou na etické aspekty problematiky, které jsou v primárních zdrojích zmíněny spíše okrajově. Součástí práce je podrobnější sekundární analýza dvou případových studií, které velmi dobře ilustrují praktické dopady této diskriminační úpravy pro migranty a jejich etickou závažnost.

Obsah práce: Práce je rozdělena do osmi kapitol. Hlavní kapitoly 2 – 7 pokrývají proporcionálně danou problematiku a jsou vzájemně provázané. Úvod a první dvě kapitoly se zabývají popisem a charakteristikou populace migrantů a jejich právních nároků na zdravotní péči a analyzují její dostupnost v kontextu vývoje migrace od devadesátých let minulého století až do současnosti. Podstatnou část práce tvoří kapitoly čtvrtá až sedmá, stěžejní se jeví čtvrtá kapitola, pojednávající explicitně o etických aspektech přístupu migrantů ke zdravotní péči. Základem je analýza z pohledu východisek křesťanské sociální etiky a biblických imperativů. Další koncept, o který se analýza opírá je koncept základních lidských práv, který na křesťanské principy navazuje. Přesto, že nejsem sto zcela kompetentně posoudit, jak úspěšně se autorce podařilo z filozoficko-teologického hlediska vypořádat se s tímto náročným tématem, domnívám se, že téma uchopila a zařadila do teologických a filozofických souvislostí adekvátně. Křesťanská zásada pomáhat potřebným, a to zejména těm nejzranitelnějším a koncept zajištění zdravotní péče jako základního lidského práva garantovaného Ústavou ČR se zde vzájemně prolínají. Autorka správně identifikovala nezletilé děti jako nejzranitelnější skupinu, která v celém civilizovaném světě požívá zvláštní ochrany, bohužel však ne v ČR, pokud se jedná o děti některých „cizinců“. Je třeba ocenit, že diplomová práce důrazně upozorňuje na českým státem dlouhodobě neřešenou diskriminaci určité části obyvatel v naplňování jejich základních lidských práv a stále chybějící ochotu na politické úrovni v tomto směru sjednat nápravu. K slabším stránkám práce patří menší počet použitých zahraničních pramenů, kterých v oblasti migrace a zdravotní politiky existuje velké množství a jsou poměrně snadno dostupné. Je sice logické, že se autorka opírá především o domácí zdroje, nicméně, podrobnější rozpracování mezinárodního kontextu by práci obohatilo.

Formální náležitosti a gramaticko-stylistická úprava:

Formální stránka práce je přes drobné gramatické chyby na dobré úrovni. Práce je napsaná čtivým a srozumitelným způsobem, autorka prokázala velmi dobrou stylistickou dovednost a bohatou slovní zásobu. Citace jsou většinou uváděny správným způsobem, v některých případech však nejsou zcela přesné či úplné, např. nejsou vždy uvedeni autoři citované publikace, došlo také k přehození číselných odkazů u citovaných zdrojů.

Celkové hodnocení práce:

Práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce. K jejím přednostem patří zdůraznění etické a lidsko-právní stránky dostupnosti zdravotní péče pro migranty jako zcela zásadní a neopominutelné. Východiska i závěry diplomové práce představují protiváhu k veřejně - politickému diskurzu, který zdůrazňuje především ekonomické, případně bezpečnostní aspekty a morální stránka věci je zcela opomíjena. Doporučuji ohodnotit známkou „velmi dobře“.

PhDr. Helena Hnilicová, PhD
Ústav veřejného zdravotnictví a medicínského práva
Univerzita Karlova
1.lékařská fakulta

v Praze, 12.6.2014